

Oponentský posudek disertační práce

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta výtvarných umění
Ateliér Socha 1

Využití 3D technologií ve veřejném prostoru
Autor práce: MgA. Jan Šebánek

Disertační práce Jana Šebánka se zabývá dopady technologie Rapid Prototyping na kreativní oblast sochařství a architektury. Jeho práce je členěna do dvou základních částí, teoretické a praktické, do které zařazuje vlastní sochařskou tvorbu spojenou s 3D technologií.

Jak se sám zmiňuje v úvodu, současný stav poznání dané problematiky v českém prostředí mapují zatím pouze některé magisterské a disertační práce, na souborný ucelenější pohled si budeme muset zřejmě ještě počkat.

Nejstarší prací z jeho výčtu je disertace Heleny Lukášové, která je svou kvalitou a přesahem k problematice nových médií zatím nekomplexnějším pokusem představit v našem prostředí, co je vlastně 3D sochařství.

Disertační práci Davida Medka jsem měl možnost sám „oponovat“, proto se jistě bude nabízet jeho dva roky starý pohled srovnat s Šebánkovou novější prací. Medek se stejně jako jeho kolega Šebánek zaměřil na sochařství a architekturu, ovšem s důrazem na edukativní stránku dané problematiky. Dalším pramenem je ve stejném roce uveřejněná diplomová práce Pavla Směřičky, která je zajímavá svou přehledností, čtivostí, podrobným přehledem autorů a událostí spjatých s vývojem 3D technologií.

„Na těchto základech...“ mohl Jan Šebánek s výhodou (nebo možná nevýhodou) stavět, mohl čerpat z překotného vývoje a tím i z nových faktů a výsledků. Nabízelo se na daném poli představit, kam až se vývoj v 3D technologiích posunul.

Možná cesta, jak práci vyhranit, byla věnovat se důsledněji vytyčenému názvu jeho disertační práce, a to „veřejnému prostoru“. Čtenářovo očekávání je v tomto smyslu uspokojeno jen částečně. Pohled na světovou architektonickou tvorbu sice ukazuje tvorbu známých osobností, (asi bych k nim zařadil ještě Santiaga Calatru, který hojně využívá počítačové a prototypové modelování), ale česká architektonická scéna jako by tyto technologie nepoužívala. Na architektuře nyní působící Jan Šebánek nikoho nenašel? Naproti tomu u sochařů je představen reprezentativní výběr...

Do výběru světových sochařů by mohli být, podle mého názoru, zahrnuti i někteří „ještě známější“ umělci, jejichž práce je částečně nebo úplně tvořena za pomoci 3D nebo digitálních technologií. Wim Delvoya a jeho „Suppo“ jedenáctimetrová vývrkovitě zkroucená gotická věž norimberské katedrály, která v roce 2012 vítala návštěvníky pařížského Louvru. O rok před tím na stejném místě vystavené dílo Tonyho Cragga „Versus“ bylo také výsledkem digitálního modelování. Z jeho tvorby ve veřejném prostoru se nabízí celá řada soch vytvořených touto technologií. Koňské spřežení s kočárem od Xaviera Veilhana se stalo (s dalšími jeho sochami) atrakcí pro letní sezónu ve Versailles. Veilhan, využívající polygonální tvarosloví, mimochodem svá díla tvoří téměř výhradně prostřednictvím 3D technologií. Nakonec i sochařská superstar Anish Kapoor vytvořila řadu monumentálních cementových soch pomocí jakési počítačem řízené „tiskárny“. Nevynechal bych ani v rámci pomníkového žánru důležitou mnichovskou nadživotní sochu hraběte Montgelase od Karin Sander.

Možná nejoriginálněji působí sedmá kapitola „Přesahy“, kde je naznačena řada nových směrů a projektů, kterými se v současnosti 3D technologie ubírají, nebo pravděpodobně ubírat budou.

Podobný přesah na obecné rovině této disertační práci chybí.

V praktické části se Jan Šebánek věnuje vlastní práci a získaným zkušenostem s 3D technologiemi. Jeho diplomová práce Spejbl a Hurvínek, ve které se částečně tyto technologie uplatňují, byla pozoruhodným výkonem, který s jemnou ironií křížil naše “pop kulturní” ikony dětství s osobními vzpomínkami. Tato praktická část dobře demonstruje Šebánkuv tvůrčí potenciál spojující přemýšlivost s rukodělnou zručností.

Aktuálnost tématu Šebánkovy disertační práce je nepochybná a splnila, s uvedenými drobnými výhradami, vytyčený cíl. Pro daný obor může být dalším teoretickým pramenem nejen pro studenty sochařství, ale obecně pro zájemce o problematiku 3D technologií.

Po formální či jazykové stránce, (vyjma kvality reprodukcí) neshledávám vážnější nedostatky a práce splňuje podmínky uvedené v § 47 odst. 4 zákona.

Na základě předložené disertační práce a po její obhajobě doporučuji udělení akademické hodnosti Ph.D.

doc. Jiří Sobotka akad. soch.